

Bryssel 8.6.2018
COM(2018) 448 final

KOMISSION KERTOMUS

**Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta 20 päivänä joulukuuta 2005 annettu neuvoston asetusta (EY) N:o 2173/2005
Vuotta 2016 koskeva vuotuinen yhteenvetokertomus**

KOMISSION KERTOMUS

Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta 20 päivänä joulukuuta 2005 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2173/2005

Vuotta 2016 koskeva vuotuinen yhteenvetokertomus

1. Johdanto

Euroopan unioni (EU) antoi 20. joulukuuta 2005 asetuksen (EY) N:o 2173/2005¹ *Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta*, jäljempänä 'FLEGT-asetus', osana vuonna 2003 laaditun metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja puukauppaa (Forest Law Enforcement, Governance and Trade – FLEGT) koskevan Euroopan unionin toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa². Lisäksi komissio antoi vuonna 2008 täytäntöönpanoasetuksen (EY) N:o 1024/2008³, jossa säädetään yksityiskohtaisista toimenpiteistä FLEGT-asetuksen täytäntöön panemiseksi.

FLEGT-asetuksessa vahvistetaan FLEGT-lupajärjestelmän täytäntöönpanoon liittyvät säännöt; sääntöjen mukaan puuta tuottavien maiden kanssa tehdään vapaaehtoisia kumppanuussopimuksia (VPA), joihin sisältyy vaatimus siitä, että FLEGT-kumppanuusmaista peräisin olevilla puutuotteilla on oltava FLEGT-lupa.

FLEGT-lupajärjestelmä otettiin käyttöön ensimmäisen kerran 15. marraskuuta 2016, kun Indonesiasta tuotaville tuotteille alettiin myöntää FLEGT-lupia. Indonesia oli vuonna 2016 ainoa lupajärjestelmää noudattanut FLEGT-kumppanimaa.

FLEGT-asetuksen 8 artiklan 3 kohta velvoittaa komission laatimaan ja julkaisemaan vuosittain yhteenvetokertomuksen, joka perustuu jäsenvaltioiden 8 artiklan 1 kohdan nojalla antamiin, edellistä kalenterivuotta koskevaan vuotuisen kertomukseen sisältyviin tietoihin.

Jäsenvaltioiden raportoinnin helpottamiseksi komissio vahvisti vuosittaisen kertomuksen mallin 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Mallista sovittiin jäsenvaltioiden kanssa FLEGT-asiiantuntijaryhmässä. FLEGT-lupajärjestelmän valvonnan helpottamiseksi malli sisältää 8 artiklan 1 kohdassa säädettyjen tietojen lisäksi myös olennaiset tiedot FLEGT-asetukseen perustuvista jäsenvaltioiden tärkeimmistä velvoitteista, kuten nimetyistä toimivaltaisista viranomaisista ja rangaistuksista, sekä tietoa FLEGT-lupajärjestelmän käytännön täytäntöönpanosta.

Tässä kertomuksessa tarkastellaan jäsenvaltioiden toimittamia ensimmäisiä vuotuisia kertomuksia FLEGT-lupajärjestelmän täytäntöönpanosta; kertomus koskee ajanjaksoa, joka alkaa 15. marraskuuta ja päättyy 31. joulukuuta 2016. Kertomuksessa käydään läpi FLEGT-asetuksen täytäntöönpanon tämänhetkinen tilanne Euroopan unionin eri jäsenvaltioissa, esitetään päätelmiä ja kerrotaan tulevista toimenpiteistä.

---

¹ EUVL L 347, 30.12.2005, s. 1.

² KOM(2003) 0251 lopull.

³ EUVL L 277, 18.10.2008, s. 23.

Ulkopuolinen asiantuntija, YK:n ympäristöohjelman UNEPin World Conservation Monitoring Centre (WCMC), on laatinut komissiolle yksityiskohtaisemman tarkastelun kansallisista kertomuksista. Tarkastelu sisältää lisätietoja, ja se on saatavilla komission verkkosivustolla⁴.

2. Taustaa

Laiton puunkorjuu on laajalle levinnyt kansainvälisesti merkittävä ongelma. Se on vakava uhka joillekin maailman arvokkaimmista vielä olemassa olevista metsistä ja niissä asuville ihmisille, jotka ovat riippuvaisia metsien tarjoamista resursseista. Laiton puunkorjuu lisää tropiikin metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä, mikä saattaa olla syynä 7–14 prosenttiin⁵ ihmisen toiminnasta syntyvistä hiilidioksidipäästöistä. Se vaarantaa biologisen monimuotoisuuden ja horjuttaa metsien kestävää hoitoa. Se haittaa köyhyyden vähentämistä, kestävää ja osallistavaa talouskasvua sekä kestävää kehitystä muun muassa heikentämällä sovellettavaa lainsäädäntöä noudattavien toimijoiden taloudellista elinkelpoisuutta.

Vuoden 2003 FLEGT-toimintasuunnitelmassa esitetään EU:n toimet laittoman puunkorjuun ja siihen liittyvän kaupan torjumiseksi; toimintasuunnitelmalla EU pyrkii kehittämään metsähallintoa, vahvistamaan lainsäädännön valvontaa ja edistämään laillisesti korjatun puutavaran ja puutuotteiden kauppaa.

Yksi FLEGT-toimintasuunnitelman keskeisistä osista on FLEGT-lupajärjestelmä, jolla varmistetaan, että järjestelmään osallistuvista maista viedään ainoastaan laillisesti korjattua puuta. FLEGT-lupajärjestelmä pannaan täytäntöön puutavaraa tuottavien maiden kanssa tehtävillä vapaaehtoisilla kumppanuussopimuksilla.

Vapaaehtoisten FLEGT-kumppanuussopimusten mukaan viejamaat kehittävät järjestelmiä, joilla todennetaan niiden Euroopan unioniin suuntautuvan puutavaran viennin laillisuus, jotta voidaan varmistaa, että Euroopan unioniin tuotu puutavara on korjattu kyseessä olevassa FLEGT-sopimuksessa mainittujen kumppanuusmaan oikeudellisten vaatimusten mukaisesti.

FLEGT-lupajärjestelmä kattaa pakolliset tuotteet, jotka on lueteltu FLEGT-asetuksen liitteessä II, sekä maakohtaiset muut tuotteet, jotka luetellaan liitteessä III (maan kanssa tehdyssä vapaaehtoisessa kumppanuussopimuksessa sovitun tuotevalikoiman mukaisesti).

Tähän mennessä on tehty kuusi vapaaehtoista kumppanuussopimusta; ne on tehty Ghanan, Indonesian, Kamerunin, Keski-Afrikan tasavallan, Kongon tasavallan ja Liberian kanssa. Lisäksi käynnissä on neuvotteluita yhdeksän muun kumppanimaan kanssa, jotka ovat Gabon, Guyana, Honduras, Kongon demokraattinen tasavalta, Laos, Malesia, Norsunluurannikko, Thaimaa ja Vietnam.

EU:n ja Indonesian välinen vapaaehtoinen FLEGT-kumppanuussopimus tuli voimaan 1. toukokuuta 2014⁶. Siinä vahvistetaan Indonesiaa koskevan FLEGT-lupajärjestelmän puitteet, toimitelimit ja järjestelmät. Sopimuksessa määrätään toimitusketjun valvonnasta, lainsäädännön noudattamisen puitteista sekä järjestelmän riippumattomia tarkastuksia

⁴ <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/en/news/reporting-greenhouse-gas-emissions-deforestation-and-forest-degradation-pan-tropical-biomass-maps>.

⁶ Lisätietoja EU:n ja Indonesian välisestä vapaaehtoisesta kumppanuussopimuksesta on saatavilla Euroopan unionin virallisesta lehdestä: EUVL L 150, 20.5.2014, s. 252, ja EUVL L 213, 12.08.2015, s. 11.

koskevista vaatimuksista; järjestelmää kutsutaan ”puutavaran laillisuuden varmistusjärjestelmäksi”, indonesian kielellä ”Sistem Verifikasi Legalitas Kayu (SVLK)”.

Kun Indonesian puutavaran laillisuuden varmistusjärjestelmä oli hyväksytty yhteisessä arvioinnissa, Indonesiasta tuli 15. marraskuuta 2016 lähtien ensimmäinen FLEGT-lupajärjestelmän puitteissa toimiva maa. FLEGT-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan ja 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti päätös käynnistää FLEGT-lupajärjestelmän toiminta Indonesiassa edellytti FLEGT-asetuksen liitteen I ja liitteen III tarkistamista komission delegoidulla asetuksella⁷, jotta Indonesia ja sen lupatiedotusyksikkö voitiin sisällyttää liitteessä I olevaan luetteloon ”Kumppanimaat ja niiden nimetyt lupaviranomaiset” sekä liitteessä III olevaan FLEGT-lupajärjestelmän kattamien tuotteiden luetteloon ”Puutuotteet, joihin FLEGT-lupajärjestelmää sovelletaan ainoastaan asianomaisten kumppanimaiden osalta”. Tämä kattaa useimmat EU:n puutavara-asetukseen sisältyvät tuotteet⁸ ja niiden lisäksi huonekalut, polttopuut, puiset työkalut, puiset pakkausmateriaalit, rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet, puumassan, paperin ja paperituotteet, puiset pöytä- ja keittiöesineet sekä muita tuotteita Indonesian ja EU:n vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen⁹ liitteen I mukaisesti. FLEGT-lupajärjestelmän soveltamisalueen ulkopuolelle on jätetty Indonesian osalta kaksi tuotetyyppiä: 1) rottinki- ja bambutuotteet sekä 2) paperi, jota ei ole valmistettu metsän luontotuotteista eikä kierrätysmateriaalista. Lisäksi on huomattava, että Indonesian lainsäädäntö kieltää monien sellaisten tuotteiden, kuten tukkien, viemisen, jotka periaatteessa kuuluvat FLEGT-lupajärjestelmän soveltamisalaan; vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen 4 artiklan mukaisesti niille ei voida myöntää FLEGT-lupaa eikä niitä näin ollen saa tuoda EU:hun.

FLEGT-lupajärjestelmän EU:n sisäisen täytäntöönpanon helpottamiseksi komissio kehitti tietotekniikkajärjestelmän, jonka avulla jäsenvaltiot voivat käsitellä FLEGT-lupia sähköisesti. Järjestelmän nimi on FLEGIT/TRACES¹⁰ ja sitä käytetään myös FLEGT-lupien keskusrekisterinä. Lisäksi komissio julkaisi vuonna 2014 *Tulli ja FLEGT – Täytäntöönpano-ohjeet*¹¹, joiden tarkoituksena on tukea tullia sen suorittaessa tehokkaasti FLEGT-asetuksen mukaisia tehtäviään. Tämän lisäksi on perustettu FLEGT-lupatiedotuspiste (www.flegtlicence.org), joka välittää toimijoille ja toimivaltaisille FLEGT-viranomaisille hyödyllistä tietoa FLEGT-lupajärjestelmän täytäntöönpanosta. Komissio on myös toimittanut jäsenvaltioille täytäntöönpanoasetuksen (EY) N:o 1024/2008 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti Indonesian nimeämien lupaviranomaisten nimet ja muut olennaiset tiedot, kunkin lupaviranomaisen leimojen ja allekirjoitusten varmennetut mallit sekä Indonesian käyttämän FLEGT-lupa-asiakirjan mallit.

3. Vuotuisten FLEGT-kertomusten tarkastelu

⁷ EUVL L 223, 18.8.2016, s. 1.

⁸ EUVL L 295, 12.11.2010, s. 23.

⁹ EUVL L 187, 15.7.2015, s. 30.

¹⁰ FLEGIT/TRACES on verkkosovellus, joka on osa TRACES NT -järjestelmää (”TRAde Control and Expert System, New Technology”) ja jonka avulla EU:n tuojat edustajineen, jäsenvaltion toimivaltaiset FLEGT-viranomaiset ja EU:n tulliviranomaiset voivat hoitaa FLEGT-lupien tarkistamisen ja hallinnan sähköisesti nopealla ja turvallisella tavalla. FLEGIT-sovellus on käytössä 21 jäsenvaltiossa; neljä jäsenvaltiota (Bulgaria, Liettua, Latvia ja Luxemburg) eivät tällä hetkellä käytä mitään sähköistä järjestelmää. Kolme jäsenvaltiota (Yhdistynyt kuningaskunta, Alankomaat ja Espanja) ovat kehittäneet omat kansalliset järjestelmänsä FLEGT-lupien sähköiseen hallintaan. Tulevaisuudessa kaikkien kansallisten järjestelmien odotetaan olevan yhteydessä FLEGIT-sovellukseen.

¹¹ EUVL C 389, 4.11.2014, s. 2.

FLEGT-asetuksen 8 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on vuosittain viimeistään 30 päivänä huhtikuuta toimitettava kertomus¹² FLEGT-lupajärjestelmän täytäntöönpanosta edellisellä kalenterivuonna. Jäsenvaltioiden toimittavat vuotuiset kertomukset¹³ ovat komissiolle tärkeä keino valvoa FLEGT-asetuksen täytäntöönpanoa. Kertomukset muodostavat myös pohjan tiedon jakamiselle jäsenvaltioiden kesken ja muille sidosryhmille; lisäksi ne tukevat kehityskulkujen, trendien, aukkojen ja haasteiden havaitsemista sekä mahdollisten ratkaisujen löytämistä.

Tämä 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti laadittu vuotuinen yhteenvetokertomus perustuu tietoihin, jotka jäsenvaltiot toimittivat vuotta 2016 koskevissa vuotuisissa kertomuksissaan; kertomukset koskevat ajanjaksoa, joka alkaa 15. marraskuuta ja päättyy 31. joulukuuta 2016. Viisitoista jäsenvaltiota toimitti kertomuksensa määräajassa ja kolmetoista määräajan jälkeen.

4. Katsaus täytäntöönpanon tilanteeseen

FLEGT-asetus velvoittaa jäsenvaltiot nimeämään toimivaltaisen viranomaisen tai toimivaltaiset viranomaiset, jotka määrittävät tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rangaistukset asetuksen täytäntöönpanoa varten. Kansallisissa kertomuksissa esitetään yleiskuva kansallisen täytäntöönpanon tilanteesta, ja niiden avulla voidaan arvioida täytäntöönpanon yhdenmukaisuutta eri jäsenvaltioiden välillä.

4.1 Toimivaltaisten viranomaisten nimeäminen

Kaikki jäsenvaltiot ovat nimenneet FLEGT-asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen tai toimivaltaiset viranomaiset¹⁴, ja kaikki kertomuksen toimittaneet jäsenvaltiot yhtä (Portugalia) lukuun ottamatta toimittivat tietoja säädöksestä, jolla toimivaltaiset viranomaiset nimettiin.

Seitsemässä jäsenvaltiossa FLEGT-luvista vastaavaksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi tai sen osaksi on nimetty tulliviranomainen. Tulliviranomainen ja toimivaltaisen viranomaisen ovat eri viranomaisia 21 jäsenvaltiossa; näissä jäsenvaltioissa on tärkeää varmistaa asianmukaisin järjestelyin, että viranomaiset pystyvät tekemään tehokkaasti yhteistyötä FLEGT-lupien käsittelyssä ja että toimivaltaisen viranomaisen voi delegoida sopivat tehtävät tulliviranomaiselle ja saada tiedot, joita se tarvitsee tarkistaakseen, että FLEGT-lupa vastaa tiettyä tavaraerää. Tämä delegointi on toteutettu kaikissa näissä jäsenvaltioissa yhtä (Belgiaa) lukuun ottamatta. Osa jäsenvaltioista ilmoitti kuitenkin, että eri viranomaisten välistä yhteistyötä olisi mahdollista kehittää edelleen.

4.2 Tuotujen puutuotteiden määrät ja FLEGT-lupien lukumäärä

FLEGT-asetuksen 8 artiklan 1 kohta velvoittaa jäsenvaltiot ilmoittamaan edelliseltä kalenterivuodelta erityisesti seuraavat tiedot:

- (a) jäsenvaltioon FLEGT-lupajärjestelmän mukaisesti tuotujen puutuotteiden määrät liitteissä II ja III yksilöityjen HS-nimikkeiden ja kumppanimaiden mukaan ryhmiteltyinä;

¹² Käyttäen mallia, jonka komissio on laatinut kertomuksille FLEGT-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

¹³ <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

¹⁴ Katso http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/list_competent_authorities_flegt.pdf

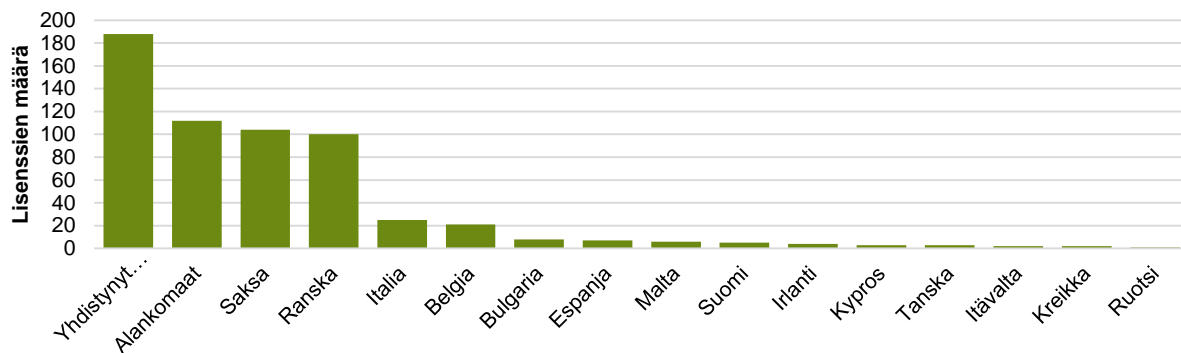
- (b) vastaanotettujen FLEGT-lupien lukumäärä¹⁵ liitteessä II ja III tarkoitettujen HS-nimikkeiden ja kumppanimaiden mukaan ryhmiteltynä;
- (c) niiden tapausten lukumäärä ja puutuotteiden määrä, joiden osalta on sovellettu 6 artiklan 1 kohtaa¹⁶.

On huomattava, että jäsenvaltiot ovat ilmeisesti tulkinneet eri tavoin tietoja, jotka lupien lukumäärästä ja puutuotteiden määrästä on ilmoitettava.

Lupien määrä

Vuonna 2016 kaikista 28 jäsenvaltiosta 16 valtiota vastaanotti FLEGT-lupia; lupien lukumäärässä oli huomattavaa vaihtelua jäsenvaltioiden välillä (kaavio 1). Jäsenvaltiot ilmoittivat vastaanottaneensa yhteensä 591 lupaa.

Toiset jäsenvaltioista ilmoittivat luvat yksitellen ja mainitsivat erikseen, jos tiettyyn lupaan sisältyi enemmän kuin yksi harmonisoidun järjestelmän HS-koodi. Toiset taas ilmoittivat luvat HS-koodeittain ja yhdistivät eri lupiin sisältyviä määriä. Koska jälkimmäinen tapa johtaa joidenkin lupien laskemiseen kahdesti, näitä jäsenvaltioita pyydettiin vahvistamaan vuonna 2016 vastaanotettujen lupien kokonaismäärä; kaikki nämä jäsenvaltiot vastasivat pyyntöön ja vahvistivat kokonaismäärän.

Kaavio 1: Vuonna 2016 vastaanotettujen FLEGT-lupien lukumäärä.

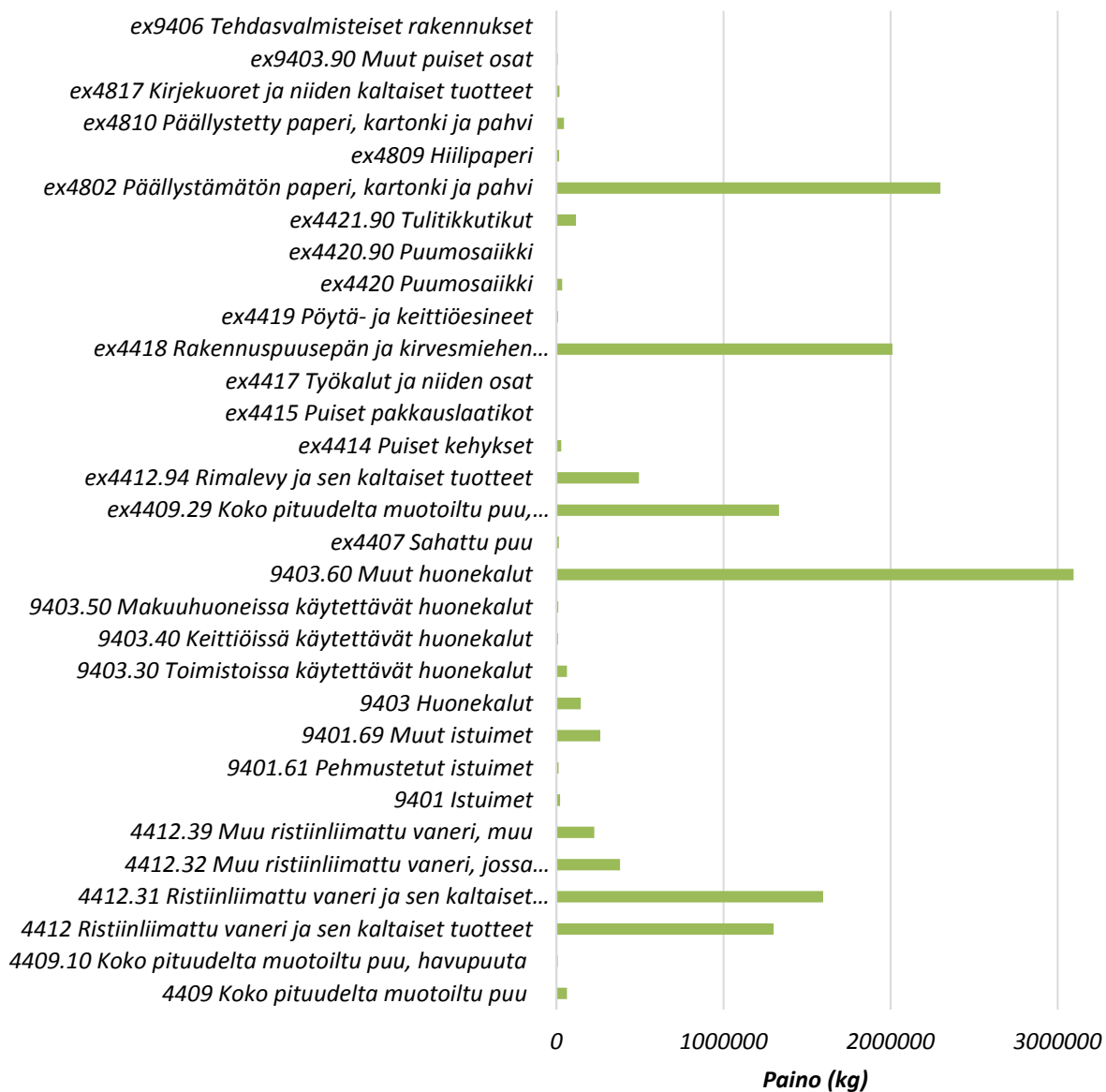
Tuontimäärät

Jäsenvaltioiden kertomusten mukaan raportointikaudella tuotiin yli 13 600 tonnia puutavaraa, jolle oli myönnetty FLEGT-lupa. Tärkeimpiä tuonnin tuoteluokkia¹⁷ olivat huonekalut (HS 9403), paperituotteet (HS 4802), rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet (HS 4418), ristiinliimattu vaneri ja sen kaltaiset tuotteet (HS 4412) sekä ”koko pituudelta muotoiltu” puu (HS 4409) (kaavio 2). Tärkeimmät näitä tuotteita tuoneet jäsenvaltiot on esitetty kaaviossa 3.

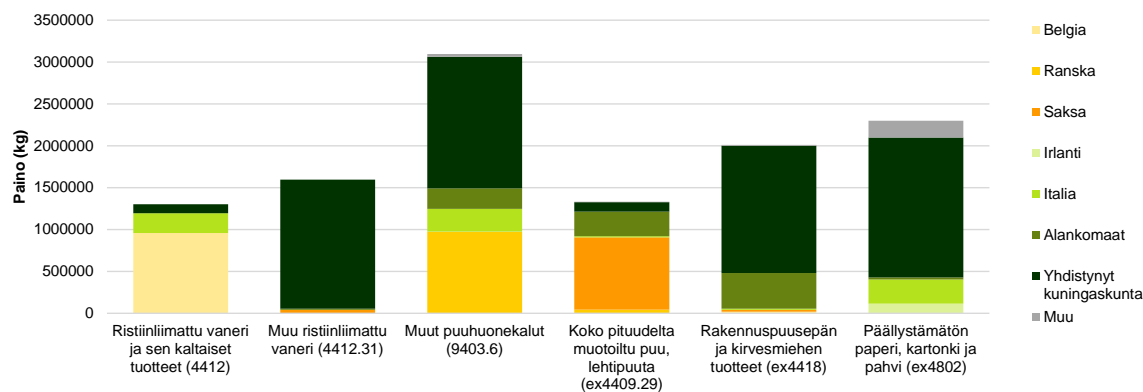
¹⁵ Toisin sanoen toimivaltaiselle viranomaiselle toimitettujen lupien lukumäärä.

¹⁶ Toisin sanoen toimittu kansallisen lainsäädännön mukaisesti sellaisten tavaraerien kohdalla, jotka eivät kuulu FLEGT-luvan piiriin.

¹⁷ Lisäksi Ranska ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittivat vastaanottaneensa lupia HS-koodilla 4420 (4420.10, koriste-esineet), joka ei kuulu vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen soveltamisalaan eikä edellytä FLEGT-lupaa.

Kaavio 2: FLEGT-luvan saaneiden tuotteiden tuonti Indonesiasta EU:hun vuonna 2016 ilmoitettuna painon (kg) ja HS-koodin mukaan (HS-koodit on lueteltu selitteineen liitteessä A).

Kaavio 3: EU:n jäsenvaltiot, jotka toivat Indonesiasta EU:hun vuonna 2016 eniten kuuteen tärkeimpään FLEGT-lupaa edellyttävään tuoteryhmään kuuluvia tuotteita, ja nämä tuotteet ilmoitettuna painon (kg) mukaan (HS-koodit on lueteltu selitteineen liitteessä A).

Osa jäsenvaltioista teki ilmoitukset FLEGT-luvissa ilmoitettujen määrien perusteella, kun taas osa käytti perusteena tulli-ilmoituksissa ilmoitettuja määriä¹⁸. Koska FLEGT-luvassa ja tulli-ilmoituksessa ilmoitettujen määrien välillä voi monista syistä olla eroja, näiden eri menettelytapojen vuoksi tiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia. Ensin mainitussa tapauksessa loppuvuodesta 2016 hyväksytyt luvat lasketaan mukaan vuonna 2016 tuotuihin määriin (niin sanottuun ”year-end trade” -määrään), vaikka tulli olisi käsitellyt tavaraerät vasta vuonna 2017. Jälkimmäisessä tapauksessa määrät lasketaan vuonna 2017 tuotuihin määriin. FLEGT-asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on ilmoitettava *tuotujen* puutuotteiden määrät; kertomuksissa ilmenneet erot johtuvat ilmeisesti siitä, että jäsenvaltiot ovat tulkinneet asetusta ja kertomuksen mallia eri tavoin.

Tavaraerät, jotka eivät kuulu FLEGT-luvan piiriin

Vuonna 2016 kaikki Indonesiasta tuodut tavaraerät kuuluivat voimassa olevan FLEGT-luvan piiriin, sikäli kuin lupaa edellytettiin. Mikään jäsenvaltioista ei soveltanut FLEGT-asetuksen 6 artiklan 1 kohtaa; toisin sanoen ne eivät langettaneet rangaistuksia eivätkä toteuttaneet muita toimenpiteitä voimassa olevan kansallisen lainsäädännön nojalla.

4.3 Tavaraerien lisätarkastukset

Toimivaltaisten viranomaisten on FLEGT-asetuksen 5 artiklan 4 kohdan nojalla päätettävä tavaraerien lisätarkastuksen tarpeesta käyttämällä riskeihin perustuvaa lähestymistapaa. Seitsemässätoista jäsenvaltiossa on määritetty, mikä viranomainen toteuttaa FLEGT-luvan piiriin kuuluvien tavaraerien lisätarkastukset tarvittaessa ja vaatimusten mukaan (liite B, taulukko 1). Jäsenvaltiot ilmoittivat käyttävänsä monia eri riskinarviointiperusteita määrittäessään tavaraerän lisätarkastuksen tarpeellisuutta muun muassa tapauksissa, joissa FLEGT-luvan tiedot eivät vastanneet muiden asiakirjojen, kuten laskun, konossementin tai tulli-ilmoituksen, tietoja (liite B, taulukko 1).

Järjestelyt asiantuntijatuen saamiseksi puutavaran tunnistukseen on toteutettu 12 jäsenvaltiossa; lisäksi 3 muuta jäsenvaltiota ilmoitti valmistelevänsä järjestelyjä.

¹⁸ Italian osalta on epäselvää, perustuvatko ilmoitetut määrät todelliseen tuontiin vai luvissa ilmoitettuihin määriin; jälkimmäinen vaihtoehto on kuitenkin todennäköisempi.

Järjestelyjä ei ole toteutettu 10 jäsenvaltiossa, ja 3 jäsenvaltiota ei ole toimittanut tätä koskevia tietoja.

Kertomusten mukaan EU:hun tuotiin vuoden 2016 aikana 591 FLEGT-luvan piiriin kuuluvaa tavaraerää. Näiden tavaraerien osalta 3 jäsenvaltiota ilmoitti toteuttaneensa fyysisiä tarkastuksia: Kypros toteutti 3 tarkastusta, Italia 8 tarkastusta ja Yhdistynyt kuningaskunta 1 tarkastuksen. Muista jäsenvaltioista 23 valtiota vahvisti, että ne eivät olleet toteuttaneet fyysisiä tarkastuksia, ja 2 jäsenvaltiota (Romania ja Slovenia) eivät ilmoittaneet, oliko fyysisiä tarkastuksia tehty.

4.4 FLEGT-lupien käsittelymaksut

Jäsenvaltiot voivat periä maksuja FLEGT-lupien käsittelystä FLEGT-asetuksen 5 artiklan 6 kohdan nojalla. Viisi jäsenvaltiota ilmoitti perineensä maksuja; maksujen suuruus vaihteli noin 11 eurosta 390 euroon¹⁹. Muut 23 jäsenvaltiota ilmoittivat, etteivät ne toistaiseksi peri maksuja²⁰ (liite B, taulukko 2).

4.5 Rangaistukset

FLEGT-asetuksen 5 artiklan 8 kohdassa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on määrättävä tämän asetuksen säännösten rikkomisesta aiheutuvat rangaistukset ja että rangaistusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Mikään jäsenvaltioista ei ilmoittanut langettaneensa rangaistuksia FLEGT-asetuksen rikkomisesta vuoden 2016 aikana.

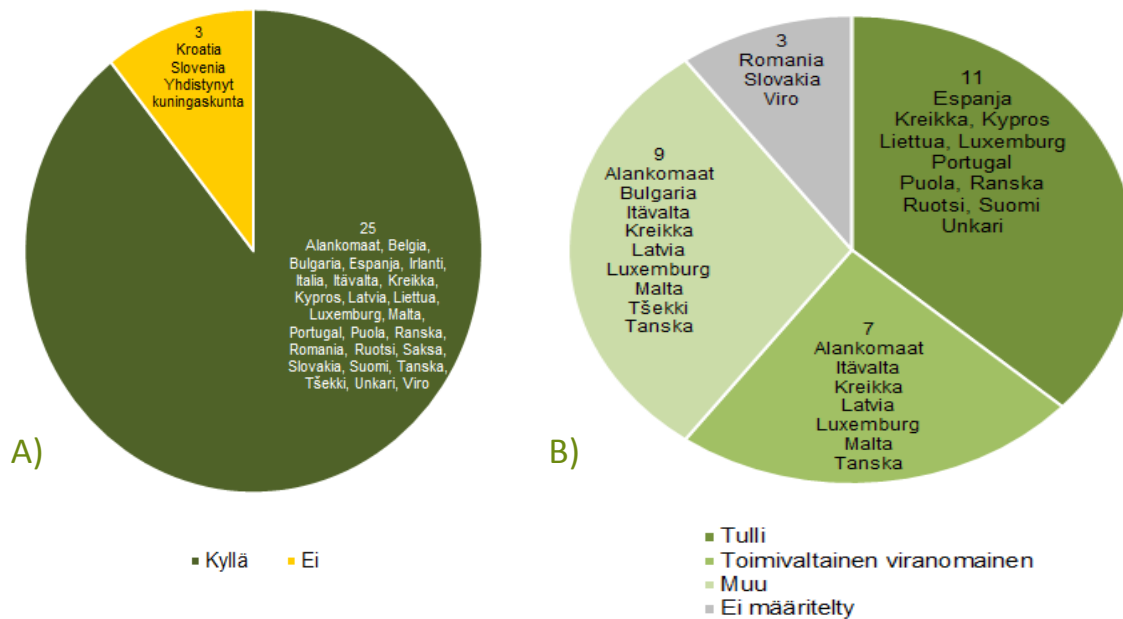
Tietoja erilaisista *mahdollisista* rangaistuksista esitettiin 19 jäsenvaltion kertomuksissa. Muita 9:ää jäsenvaltiota koskevat tiedot saatiin suoraan toimivaltaiselta viranomaiselta. Kuusi jäsenvaltiota ilmoitti voivansa langettaa hallinnollisia seuraamuksia, 8 jäsenvaltiota ilmoitti voivansa langettaa rikosoikeudellisia seuraamuksia, ja 14 jäsenvaltiota ilmoitti voivansa tehdä molemmat toimenpiteet. Mahdollisten sakkojen summa vaihteli vain 30 eurosta jopa 24 miljoonaan euroon, ja 16 jäsenvaltiota vahvisti myös vankeusrangaistuksen olevan mahdollinen rangaistus (liite B, taulukko 3).

FLEGT-asetuksen 5 artiklan 7 kohdan nojalla tulliviranomaiset voivat lykätä puutuotteiden luovuttamista tai pidättää tuotteet, jos niillä on aihetta uskoa, ettei lupa mahdollisesti ole voimassa; 25 jäsenvaltiota ilmoitti, että ne saattavat pidättää puutuotteita (kaavio 4). Kypros, Saksa, Portugali, Slovakia ja Ruotsi tarkensivat, että takavarikoidut tavarat hävitetään yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista: myymällä tai tuhoamalla tavaraerä tai palauttamalla se alkuperämaahan. Italiassa takavarikoituja tavaroita voidaan käyttää opetus- tai tutkimustarkoituksessa tai ne voidaan myydä julkisessa huutokaupassa tai tuhota.

---

¹⁹ Suomi on sittemmin laskenut käsittelymaksun 70 euroon yhtä FLEGT-lupaa kohti 1. tammikuuta 2018 alkaen.

²⁰ Belgia ilmoitti harkitsevansa maksun käyttöönottamista; maksun suuruus olisi noin 50 euroa lupaa kohti.

Kaavio 4: (A) Niiden jäsenvaltioiden määrä, joissa puutuotteiden takavarikoiminen on mahdollinen rangaistus, ja (B) tiedot siitä, mikä viranomainen vastaa takavarikoitujen tavaroiden hävittämisestä²¹

4.6 Täytäntöönpanon haasteet

Jäsenvaltiot ilmoittivat myös eräistä teknisistä ongelmista ja haasteista joidenkin sellaisten FLEGT-lupien tarkastamisessa, jotka edellyttivät lisätarkastuksia ja viestintää Indonesian viranomaisten kanssa lisätietojen saamiseksi. Ne johtuivat erityisesti siitä, että FLEGT-lupien sisältämät tiedot eivät vastanneet tulli-ilmoitusten tietoja; eroja oli esimerkiksi HS-koodiluokituksessa, paino- ja mittatiedoissa ja ilmoitetuissa puulajeissa. Erot olivat seurausta esimerkiksi FLEGT-luvan täyttämässä tapahtuneista virheistä, jäsenvaltioiden ja Indonesian viranomaisten erilaisista näkemyksistä tiettyjen tavaroiden luokituksen suhteen sekä lähetysten sisällön viime hetken muutoksista, joita ei ollut huomioitu asianmukaisesti FLEGT-luvassa. Lisäksi EU:n ja Indonesian viranomaisten välisen tiedonvaihdon nopeuttamista pidettiin tarpeellisena.

5. Päätelmät

Tämä ensimmäinen kertomus koskee vain lyhyttä ajanjaksoa (15. marraskuuta ja 31. joulukuuta 2016 välinen aika ja vain pientä määrää FLEGT-lupia (591 lupaa). Kertomuksesta käy kuitenkin ilmi, että komissio ja jäsenvaltiot ovat toteuttaneet kaikki FLEGT-lupajärjestelmän täytäntöönpanemiseksi vaaditut toimenpiteet, mukaan lukien nimenneet toimivaltaiset viranomaiset, toteuttaneet tarvittaessa järjestelyt yhteistyön mahdollistamiseksi tulliviranomaisten kanssa sekä laatineet säännökset FLEGT-asetuksen rikkomisesta seuraavista rangaistuksista.

Jäsenvaltioiden ilmoittamat tiedot antavat olettaa, että kaikki Indonesiasta saapuneet tavaraerät, joiden tuominen edellytti lupaa, kuuluivat asianmukaisesti FLEGT-lupien piiriin ja

²¹ Joissain jäsenvaltioissa on enemmän kuin yksi viranomainen, joka vastaa tavaroiden hävittämisestä.

että tapauksia, joissa ilman FLEGT-lupaa tuodun tavaraerän käsittelemiseksi olisi langetettu rangaistus tai muu toimenpide, ei tullut ilmi.

Ottaen huomioon, että FLEGT-lupajärjestelmä otettiin vuonna 2016 käyttöön ensimmäistä kertaa ja että järjestelmä oli uusi sekä yksityisen sektorin toimijoille että viranomaisille EU:ssa ja Indonesiassa, voidaan todeta, että järjestelmän täytäntöönpano on edennyt hyvin. Jäsenvaltiot ovat kuitenkin nostaneet esiin useita täytäntöönpanoon liittyviä haasteita, jotka liittyvät erityisesti FLEGT-luvissa ja tulli-ilmoituksissa ilmoitettujen tietojen eroihin sekä Indonesian viranomaisten kanssa käytävän viestinnän nopeuttamiseen.

6. Seuraavat vaiheet

Komissio jatkaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa työtä FLEGT-asetuksen soveltamisen yhdenmukaistamiseksi kaikkialla EU:ssa muun muassa laatimalla lisäohjeistusta tai tarkistamalla tarvittaessa *Tulli ja FLEGT – Täytäntöönpano-ohjeita* tähänastisen kokemuksen valossa. Komissio jatkaa myös FLEGIT/TRACES-tietotekniikkajärjestelmän kehittämistä sekä tiedonvaihdon kehittämistä yhteistyössä niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka ovat perustaneet omat kansalliset järjestelmänsä.

Samalla komissio jatkaa tiivistä yhteistyötä Indonesian viranomaisten kanssa edellä käsiteltyjen ongelmien ja haasteiden ratkaisemiseksi EU:n ja Indonesian vapaaehtoisen FLEGT-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa ja sen vaikutusten seurantaan koskevien laajempien keskustelujen yhteydessä. Komissio jatkaa Indonesian kanssa keskusteluja myös EU:n ja Indonesian tietotekniikkajärjestelmien yhdistämisestä ja mahdollisuudesta siirtyä pitkällä aikavälillä täysin sähköiseen lupajärjestelmään.

Suuret erot maksuissa, jotka jäsenvaltiot ovat asettaneet FLEGT-lupien käsittelylle, voivat kertoa eroista käsittelyn aiheuttamissa hallinnollisissa kustannuksissa tai käsittelyn vaatimassa arvioidussa työmäärässä. Komissio aikoo tukea jäsenvaltioiden välistä keskustelua tästä asiasta.

Ensimmäisten kertomusten tarkastelussa on tullut esiin myös useita kertomuksen malliin liittyviä kehittämisalueita. Tästä syystä vuonna 2018 käytettävä kertomuksen malli tarkistetaan niiden tietojen selkiyttämiseksi, jotka jäsenvaltioiden on ilmoitettava FLEGT-asetuksen 8 artiklan nojalla.

Vuonna 2016 tuotujen FLEGT-tuotteiden HS-koodien (Harmonised System, harmonisoitu järjestelmä) selitteet

HS-koodi	Selite
Ex. 4407	Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, myös höylätty, hiottu tai päistään jatkettu, paksuus suurempi kuin 6 mm
4408	Viilut vanerointia (myös kerrostettua puuta tasoleikkaamalla saadut), ristiinliimattua vaneria tai muuta niiden kaltaista kerrostettua puuta varten ja muu puu, sahattu pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, myös höylätty, hiottu, saumattu tai päistään jatkettu, paksuus enintään 6 mm
4409	Puu (myös yhdistämättömät laatat ja rimat parkettilattioita varten), yhdeltä tai useammalta syrjältä tai pinnalta tai päästä koko pituudelta muotoiltu (pontattu, puolipontattu, viistottu, pontattu viistotuun syrjin tai päin, helmipontattu, tehty muotolistoiksi tai -laudoiksi, pyörästetty tai vastaavilla tavoilla työstetty), myös höylätty, hiottu tai päistään jatkettu
4412	Ristiinliimattu vaneri, vaneroidut puulevyt ja niiden kaltainen kerrostettu puu
4414	Puiset maalausten, valokuvien, peilien ja niiden kaltaisten tavaroiden kehykset (ei bambusta eikä rottingista valmistetut)
4415	Puiset pakkauslaatikot, -rasiat, -häkit, -pytyt ja niiden kaltaiset päällykset; puiset kaapeli- ja johdinkelat; kuormalavat, laatikkokuormalavat ja muut puiset lastauslavat; puiset kuormauslavojen lavakaulukset (ei bambusta eikä rottingista valmistetut)
4416	Puiset drittelit, tynnyrit, sammiot, saavit ja muut tynnyriteokset sekä niiden puuosat, myös kimmet (ei bambusta eikä rottingista valmistetut)
4417	Puiset työkalut ja -välineet, työkalujen ja -välineiden rungot, varret ja kädensijat, luudan-, harjan- ja siveltimenrungot, -varret ja -kädensijat; puiset jalkineiden lestit ja pakotuspuut (ei bambusta eikä rottingista valmistetut)
4418	Rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet, myös puiset solulevyt, yhdistetyt lattialaatat, päreet ja paanut (ei bambusta eikä rottingista valmistetut).
4419	Puiset pöytä- ja keittiöesineet (ei bambusta eikä rottingista valmistetut)
Ex. 4420.90	Puumosaiikki ja upotekoristeinen puu; puiset koru- tai ruokailuvälinelippaat ja -kotelot sekä niiden kaltaiset tavarat.
Ex. 4421.90	Muut puusta valmistetut tavarat Muu – Tulitikkutikut (ei bambusta eikä rottingista valmistetut) ja – Muu – Puulaatat (ei bambusta eikä rottingista valmistetut)
4802	Päällystämätön paperi, kartonki ja pahvi, jollaisia käytetään kirjoitus-, painatus- tai muuhun graafiseen tarkoitukseen, sekä rei'ittämätön reikäkorttipaperi ja -kartonki ja reikänuhapaperi, rullina tai suorakaiteen tai neliön muotoisina arkkeina, minkä tahansa kokoisina, muu kuin nimikkeen 4801 tai 4803 paperi; käsin tehty paperi, kartonki ja pahvi (muu kuin ei-puuperäisestä tai kierrätysmateriaalista valmistettu)
4804	Päällystämätön voimapaperi, -kartonki ja -pahvi, rullina tai arkkeina, muu kuin nimikkeeseen 4802 tai 4803 kuuluva (muu kuin ei-puuperäisestä tai eikä kierrätysmateriaalista valmistettu)
4810	Paperi, kartonki ja pahvi, jotka on yhdeltä tai molemmilta puolilta sideainetta käyttäen tai ilman sitä päällystetty kaolinilla tai muulla epäorgaanisella aineella, ilman mitään muuta päällystystä, myös pintavärjätty, pintakoristeltu tai painettu, rullina tai suorakaiteen tai neliön muotoisina arkkeina, minkä tahansa kokoisina (ei metsäteollisuuden luonnontuotteista eikä kierrätysmateriaalista valmistettu)
4817	Kirjekuoret, kirjekortit, kuvattomat postikortit ja kirjeenvaihtokortit, paperia, kartonkia tai pahvia; paperiset, kartonkiset tai pahviset rasiat, kotelot, kansiot, salkut yms., joissa on lajitelma kirjepaperia, kirjekuoria jne. (muu kuin ei-puuperäisestä tai kierrätysmateriaalista valmistettu)
9401	Istuimet (muut kuin nimikkeeseen 94.02 kuuluvat), myös vuoteiksi muutettavat, sekä niiden osat
9403	Muut huonekalut ja niiden osat
9406	Tehdasvalmisteiset rakennukset

Taulukko 1: Tavaraerien lisätarkastusten tarpeen määrittämistä koskevat säännökset ja arviointiperusteet

Maa	Tarkastukset toteuttava viranomaisen on nimetty	Arviointiperusteet, joita käytetään lisätarkastusten tarpeen määrittämisessä					
		Luvan ja lähetyksiä asiakirjojen väliset erot	Asiakirjojen puutteet	Tullin yleinen riskinarviointi	Riskinarviointi (esim. alkuperä, tuojat)	Satunnaiset tarkastukset	Muu
Itävalta	x	✓					
Belgia	x		✓			✓	✓
Bulgaria	✓						Tuojaa tai tavaraerää koskeva tiedustelutieto
Kroatia	✓		✓			✓	
Kypros	✓						Kaikki tavaraerät tarkastetaan
Tšekki	✓	✓	✓				
Tanska	✓	✓	✓			✓	
Viro	✓		✓				✓
Suomi	✓					✓	
Ranska	✓	✓	✓				✓
Saksa	✓	✓					
Kreikka	x						Arviointiperusteita ei ilmoitettu
Unkari	x			✓			
Irlanti	✓					✓	✓
Italia	✓					✓	Perustellut epäilykset
Latvia	✓						Arviointiperusteita ei ilmoitettu
Liettua	✓						Sovelletaan FLEGT-asetuksen perusteita
Luxemburg	x						Arviointiperusteita ei ilmoitettu
Malta	✓			✓			*Joka 25. tavaraerä tarkastetaan
Alankomaat	✓					✓	
Puola	x		✓				
Portugali	x	✓					
Romania	x						Arviointiperusteita ei ilmoitettu
Slovakia	✓	✓					
Slovenia	✓		✓			✓	
Espanja	x						Arviointiperusteita laaditaan. Sovelletaan FLEGT-asetuksen perusteita
Ruotsi	✓	✓	✓			✓	
Yhdistynyt kuningaskunta	✓						Tuojaa tai tavaraerää koskeva tiedustelutieto

Taulukko 2: Arvioidut maksut ja laskentaperusteet niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka perivät tuojilta maksun FLEGT-lupien käsittelystä

Maa	Maksu 1 FLEGT-luvan käsittelystä	Laskennan perusta
Itävalta	105,90 €	Perustuu tuonnin määrään kuluneiden 1,5 vuoden aikana, lupien käsittelyyn kuluvaan aikaan sekä fyysisten tarkastusten arvioituun keston ja kustannuksiin.
Suomi	390 €*	Perustuu kustannusvastaavuuteen.
Kreikka	100 €	Ei määritelty
Italia	50 €	Perustuu kahteen työtuntiin, jotka toimivaltaiselta viranomaiselta kuluu luvan validointiin.
Yhdistynyt kuningaskunta	9,60 € [11,33 €]	Perustuu tuonnin määrään kuluneiden 7 vuoden aikana, tulevan kaupan arvioituun määrään sekä toimivaltaisen viranomaisen/tulliviranomaisen/rajavoimien kustannusvastaavuuteen; tarkasteltavana.

**Suomi on sittemmin laskenut käsittelymaksun 70 euroon yhtä FLEGT-lupaa kohti 1. tammikuuta 2018 alkaen.

Taulukko 3: Yhteenvedo rangaistuksista, joita jäsenvaltiot voivat langettaa FLEGT-asetuksen rikkomisesta

Maa	Rikosoikeudellinen / Hallinnollinen*	Taloudelliset seuraamukset	Vankeusrangaistus	Oikeusperusta
Itävalta	H	15 000 €; 30 000 € tahallisesta tai toistuvasta rikkomuksesta	Ei määritelty	Laki "Holzhandelüberwachungsgesetz" (BGBl. I Nr. 178/2013)
Belgia	H & R	480–1 200 000 € (hallinnollinen); 960–24 000 000 € (rikosoikeudellinen)	Rikosoikeudellinen: 8 päivää – 3 vuotta	21. joulukuuta 1998 annettu laki tuotenormeista – ympäristölaki
Bulgaria	[H & R]	[260–5110 €] 500–10 000 BGN (ankarampi rangaistus mahdollinen)	Ei määritelty	Laki metsänhoidosta
Kroatia	R	[1340–20 100 €] 10 000–150 000 HRK	Ei määritelty	Laki, jolla pannaan täytäntöön Euroopan unionin asetus laittomasti korjatun puun ja siitä valmistettujen tuotteiden kaupasta
Kypros	[R]	40 000 €	Enintään 2 vuotta	Laki 125(I)/2010
Tšekki	H	[150 400 €] 4 000 000 CZK	Ei määritelty	Tullitariffilaki nro 242/2016
Tanska**	H & R	Lainsäädännössä ei määritetty vähimmäis- tai enimmäisrajaa – summan päättää tuomioistuin; tavaroiden takavarikointi	Ei määritetty vähimmäis- tai enimmäisrajaa – summan päättää tuomioistuin	Laki, annettu 18. helmikuuta 2013, nro 169
Viro**	H & R	Enintään 3 200 €	Enintään 5 vuotta	Viron rikoslaki
Suomi	R	Tapauskohtainen	Enintään 4 vuotta	Laki FLEGT-lupajärjestelmästä 1425/2014; rikoslaki 39/1889
Ranska	[H & R]	1–2 kertaa tavaroiden arvo; tavaroiden/niihin liittyvien esineiden pidättäminen	Enintään 3 vuotta	Kansallinen tullikoodeksi
Saksa	H	50 000 €	Ei määritelty	Laki "Holzhandels-Sicherungs-Gesetz"
Kreikka	H & R	50 €	1–6 kuukautta (tarkastuksen estäminen); 2 kuukautta – 2 vuotta (hallussapito/laiton kauppa)	Laki 86/1969 ja laki 2637/1998; ministeriöiden yhteinen päätös 135279/159/2016/(A' 83)
Unkari**	H & R	[323–3227 €] 100 000–1 000 000 HUF (hallinnollinen)	Luvatonta toimintaa enintään 3 vuotta (rikosoikeudellinen)	Unkarin rikoslaki (laki C vuodelta 2012), Unkarin tullikoodeksi (laki XIII vuodelta 2016), NGM:n asetus nro 11/2016 (IV. 29)
Irlanti**	H & R	Enintään 250 000 €	Enintään 1 vuosi	Säädös S.I. nro 251 vuodelta 2015
Italia	H & R	2000–50 000 €	1 kuukausi – 1 vuosi	Asetus nro 178/2014 (D. Lgs. 30-10-2014 nro 178)
Latvia**	H & R	Ei määritelty; tavaroiden takavarikointi	Ei määritelty	Hallinnollisten rikkomusten koodeksi ja rikoslaki
Liettua	H	30–6 000 €	Ei määritelty	Lietuan tasavallan säätämä hallinnollisia rikkomuksia koskeva koodeksi
Luxemburg	H & R	251–250 000 €	8 päivää – 1 kuukausi	Laki "Loi du 21 juillet 2012 (CE) n°2173/2005"
Malta	R	1500–25 000 € (1. tuomio); 2 500–50 000 (seuraavat tuomiot); tavaroiden takavarikointi	30 päivää – 2 vuotta	S.L. 549.95 Asetus metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja puukauppaa koskevasta lupajärjestelmästä
Alankomaat**	R	Enintään 8 100 €; tavaroiden takavarikointi	Ei sovelleta	Tullilaki ja tulliasetus
Puola	H	2 kertaa tavaroiden arvo	Ei määritelty	28. syyskuuta 1991 annettu laki metsistä (virallinen lehti 2017, 788)
Portugali**	H & R	Enintään 165 000 €; tavaroiden takavarikointi	Enintään 3 vuotta	Yleinen laki (nro 15/2001) verorikkomuksista
Romania	[H & R]	950–1 500 € (laittoman puutavaran/puutuotteiden saattaminen markkinoille); 3 300–5 000 € (FLEGT-tuotteiden tuominen, kuljettaminen, hallussapito ja/tai käsittely/saattaminen markkinoille); 250 € (FLEGT-luvan esittämättä jättäminen)	Ei määritelty	Laki nro 171/2010 metsärikkomusten osoittamisesta ja rankaisemisesta
Slovakia**	R	Enintään 99 581,75 €; tavaroiden takavarikointi	Ei määritelty	Tullilaki (laki nro 199/2004)
Slovenia	H	1000–20 000 €		Asetus, jolla pannaan täytäntöön asetukset puutavaran tuontia Euroopan unioniin koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta (virallinen lehti, nro 77/2012)
Espanja**	[H & R]	500 € – 350 % tavaroiden arvosta (hallinnollinen). Enintään 6 kertaa tavaroiden arvo, tavaroiden takavarikointi ja tuontioikeuden mitätöinti (rikosoikeudellinen)	Enintään 5 vuotta	Ley Orgánica 12/1995, de 12 de diciembre, ja Ley Orgánica 6/2011, de 30 de junio, por la que se modifica la Ley Orgánica 12/1995, de 12 de diciembre, de represión del contrabando
Ruotsi	R	Ei määritelty	Enintään 2 vuotta	Asetus 2012:30; Asetus 2000:1225
Yhdistynyt kuningaskunta	[H & R]	[23 300 €] £ 20 000 tai 3 kertaa tavaroiden arvo (sen mukaan, kumpi on suurempi); törkeät rikokset: sakko, jonka summaa ei ole määritelty	6 kuukautta; törkeät rikokset: enintään 3 vuotta	Laki tullin ja valmisteveron hallinnasta (CEMA) 1979

- * Tiedot, joita jäsenvaltiot eivät ilmoittaneet yksiselitteisesti mutta jotka on päätelty niiden vastauksista, on esitetty hakasulkeissa "[...]".
- ** Perustuu komissiolle vuonna 2014 toimitettuihin tietoihin ja/tai suoraan toimivaltaisilta viranomaisilta pyydettyihin lisätietoihin.